PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ FAUNY STŘEVLÍKOVITÝCH UHERSKÉHO BRODU A OKOLÍ (COLEOPTERA - CARABIDAE)

Květoslav Resl

Z okolí Uherského Brodu nebyla zatím publikována ucelenější faunistická práce z čeledi Carabidae. Příspěvek si klade za cíl podat základní, pokud možno ucelený přehled vyskytujících se druhů, který by měl sloužit jako základ pro další, podrobnější průzkum širšího okolí a přechodu do oblasti CHKO Bílé Karpaty.

V klíči čeledi Carabidae - Karel Kult (1947) je citován Uherský Brod: "Je zajímavé, že na Moravě se stýká přímo fauna nížinná s horskou, např. v Uher. Brodě, kde lesní druhy jsou horské, polní vysloveně xerothermní." Dále je Uherský Brod uváděn u některých údajů v příspěvku Ladislav Krejcárek: Průzkum zvířeny Gottwaldovského kraje, Časopis Čs. spol. ent. XLVIII, 1951, č. 1, Balthasar V., 1940, Příspěvek k faunistickému průzkumu Zlínska, Ent. listy III., 3-10. Jinak jsou zmínky o střevlíkovitých Uher. Brodu a jeho okolí sporadické a většinou publikované spolu s údaji jiných čeledí: Elateridae, Scarabaeidae, Cerambycidae atd.

Podnební, geografické a vegetační poměry Uherského Brodu

Uherský Brod leží na rozhraní třech horopisných celků: Bílých Karpat, Vizovické vrchoviny a Hlucké pahorkatiny. Nejnižší místo sledovaného území u řeky Olšavy 210 m n.m., nejvyšší 377 m n.m. Loučka severně od Uher. Brodu. Okolí obce je tvořeno pískovci a lupky starších třetihor. Z čtvrtohorních útvarů pocházejí tzv. spraše. Vyskytující se černá ornice má původ ve váté prsti, kterou žene vítr tzv. föhn. Jde o půdu degenerovanou.

Průměrná roční teplota 9 °C, průměrná lednová teplota -1 - -2 °C, průměrná teplota července kolísá kolem 18 až 19 °C. Období s průměrnou denní teplotou 10 °C a vyšší (počátek tzv. malého vegetačního období) začíná koncem dubna a končí v polovině října. Slunečních hodin je za rok 1800 - 2000. Oblačnost je 50 - 60 %. Poslední mrazy bývají na konci března. Léta bývají teplá a suchá. Zimy jsou převážně mírné. Zejmé-

na na podzim a na jaře vane teplý vítr (föhn), který urychluje příchod jara a na podzim prodlužuje teplé počasí.

Po stránce fytogeografické je území charakterizováno středoevropskou a jihovýchodoevropskou suchomilnou květenou. Většina území patří do asociace dubohabrových hájů (Carpinion betuli), v nivě řeky Olšavy po Uher. Brod zasahují luhy a olšiny a jejich sukcesní stadia. Menší části území - subxerofilní teplomilné doubravy (Querco Carpinion).

Sběr byl prováděn běžnými metodami včetně lovu na světlo. Území lze charakterizovat jako intenzivně zemědělsky obhospodařované se všemi s tím souvisejícími negativními vlivy. Zachovalejších biotopů mimo lesních je málo a ve většině případů jde pouze o malé plochy. U lesních ploch je situace podstatně lepší, neboť se svojí skladbou blíží přirozenému složení. V posledních letech však i zde dochází k intenzivnější těžbě a nahrazování původních pařezinových lesů především monokulturami borovice. Řeka Olšava je v současné době většinou regulována a zcela zbavena břehových porostů. Zachovaly se jen velmi malé úseky, které jsou původnějšího charakteru. Každoročně těchto úseků rychle ubývá. Navíc je řeka, zvláště od Uher. Brodu, značně znečištěna. Dříve bohatě meandrující Olšava s hlubokými tůněmi, písčitými plážičkami a bahnitými břehy se dnes dá charakterizovat jako napřímená zapáchající stoka. Tato skutečnost má dalekosáhlý vliv na druhy vázané na vodní toky. Zachovalejší jsou menší vodní toky a potůčky a některé malé rybníčky jako např. u Škrlovského mlýna.

Vymezení hranice sledovaného území

Území spadá do areálu Moravská nížina, subareálu Dolnomoravský a Dyjskosvratecký úval. Sousedí přímo se subareálem Javorníky a Vizovická vrchovina a subareálem Bílé Karpaty. Vymezení sledovaného území viz mapka (dle turistické mapy "Bílé Karpaty", Slov. kartografie, Bratislava, 1978).

V příspěvku jsou shrnuty údaje z vlastních sběrů (R) a sběrů dalších entomologů, kteří mi poskytli údaje o druzích z vymezeného území z okolí Uher. Brodu a umožnili prohlédnout dokladový materiál. Ing. R. Láska (L), Fr. Urbánek (U), Sv. Krause (K). U druhů hojných nebo které sbírala většina sběratelů ve více kusech, neuvádím nálezce jmenovitě. Pokud byl druh nalezen jen jedním entomologem nebo i více, ale jen v několika kusech, je nálezce uveden jmenovitě - (R), (K), ... Dokladové kusy jsouuloženy v mé sbírce nebo ve sbírkách jmenovaných entomologů. V příspěvku nejsou zahrnuty rody Cychrus, Carabus, Calosoma a Cicindela.

Přehled zjištěných druhů

1) Leistus rufomarginatus (Duftschmid, 1812) - Uher. Brod - Králov, Rubaniska, Obora, Škrlov. rybník. Též do pastí. Vzácně (R), (K), (L), (U). V letech 1978-79 na lok. Rubaniska několik desítek ex. (R), (K).
2) Leistus ferrugineus (Linnaeus, 1758) - V celém sledovaném území. Nehojný.
3) Leistus piceus (Frolich, 1799) - Uher. Brod - v lesích Králov, Rubaniska, Obora, Ojediněle.
4) Nebria brevicollis (Fabricius, 1792) - Uher. Brod - Vinohrady, Újezdec, Olšava neregulované části. Nehojně pod kameny, u pat stromů, v náplavu.
5) Dyschirius aeneus (Dejean, 1825) - Břeh Olšavy, Škrlov. rybník. Nehojný.
6) Dyschirius digitatus (Dejean, 1825) - Hlinité břehy Olšavy, Korečnice. Hojný.
7) Dyschirius tristis (Stephens, 1827) - Uher. Brod - Olšava, Škrlov. rybník, Hradčovice. Nehojný. Spolu s D. aeneus též na světlo VIII.1986 (R).
8) Dyschirius intermedius (Putzeys, 1846) - Uher. Brod - Olšava 1 ex. VII.1981 (R).
9) Dyschirius globosus (Herbst, 1784) - Hradčovice, Uher. Brod - Olšava, Škrlov. rybník.
10) Dyschirius rufipes (Dejean, 1825) - Uher. Brod - Korečnice 1 ex. 4.IV.1987 (K), 1 ex. 13.IV.1987 (K), Uher. Brod - Havřice 1 ex. 18.V.1987 (K). Pod kameny.
11) Nothiophilus hypocrita (Curtis, 1829) - 1 ex. IV.1978 Uher. Brod (K), 1 ex. 20.IV.1984 Hradčovice (R).
12) Nothiophilus laticollis (Chaudoir, 1850) - Uher. Brod - Králov 1 ex. III.1981 (K).
13) Nothiophilus pusillus (G. R. Waterh., 1833) - Nehojný v celém území. Uher. Brod - Králov 1984 velké množství kusů.
14) Nothiophilus palustris (Duftschmid, 1812). - Hojný druh ve vymezeném území.
15) Nothiophilus biguttatus (Fabricius, 1779). - Nehojně v celém území. Především les a jeho okraje.
16) Nothiophilus rufipes (Curtis, 1829) - 1 ex. V.1977 Uher. Brod - Rubaniska (R), okraj lesa.
17) Elaphrus cupreus (Duftschmid, 1812) - Uher. Brod - Škrlov. a vinohradský rybník, mokřiny v okolí Hradčovic a Drslavic. Hojný.

18) Elaphrus uliginosus (Fabricius, 1792) - Na stejných lokalitách, ale vzácně. 1 ex. VII.1984 na světlo (R).

19) Elaphrus riparius (Linnaeus, 1758) - Na vhodných biotopech hojný v celém území. Na světlo 1 ex. VIII.1984 (R).

20) Elaphrus aureus (Ph. Muller, 1821) - Ojediněle na písčitých březích Olšavy - Újezdec (R).

21) Loricera pilicornis (Fabricius, 1775) - Hojně v celém území. Na světlo VIII.1986 (R).

22) Clivina collaris (Herbst, 1784) - Hojně na březích Olšavy, v náplavech. I jinde především v blízkosti vod.

23) Clivina fossor (Linnaeus, 1758) - Nehojně v celém území. 23 ex. na světlo VIII.1986 (R).

24) Asaphidion flavipes (Linnaeus, 1761) - Na vlhčích biotopech v celém území. Nehojně.

25) Bembidion lampros (Herbst, 1784) - Celé území velmi hojný.

26) Bembidion properans (Stephens, 1828) - Celé území hojný.

27) Bembidion punctulatum (Drapiez, 1821) - Břehy řeky Olšavy, Korečnice. Nehojně. Na světlo VIII.1986 (R).

28) Bembidion dentellum (Thunberg, 1787) - Nehojně na vhodných biotopech v celém území. Na světlo VII.1984, VIII.1986 (R).

29) Bembidion semipunctatum (Donovan, 1806) - Hojný na březích Olšavy i jinde. Na světlo VIII.1986 (R).

30) Bembidion varium (Olivier, 1795) - Obecný na vhodných biotopech. Velmi častý na světlo. Např. VIII.1986 266 ex. (R).

31) Bembidion tibiale (Duftschmid, 1812) - Nehojně zastíněné štěrkové břehy Olšavy a Korečnice.

32) Bembidion modestum (Fabricius, 1801) - Uher. Brod - cihelna Havřice 1 ex. VIII.1987 (K).

33) Bembidion nitidulum (Marsham, 1802) - Nehojně v celém území. Lesní paseky, průseky apod. Častější Uher. Brod - Rubaniska.

34) Bembidion stephensii (Crotch, 1866) - Uher. Brod 1 ex. V.1982 lgt. (L), coll. (R).

35) Bembidion monticula (Sturm, 1825) - Uher. Brod - štěrkový břeh Korečnice 1 ex. IV.1987 (R).

36) Bembidion decorum (Zenker in Panzer, 1800) - Břehy vodních toků, především Olšavy a Korečnice. Hojný.

37) Bembidion milleri kulti (Fassati, 1944) - Uher. Brod - cihelna Havřice 1 ex. 9.V.1987 (K).

38) Bembidion femoratum (Sturm, 1825) - Vzácně v celém území. Na světlo 1 ex. VIII.1986 (R).

39) Bembidion lunatum (Duftschmid, 1812) - Břeh Olšavy - Újezdec 2 ex. VI.1977 (R).

40) Bembidion tetracolum (Say, 1823) - Hojný na vhodných biotopech v celém území. Na světlo VII., VIII.1984 (R).

41) Bembidion tetragrammum illigeri (Netolitzky, 1914) - Na vlhkých biotopech, Vzácný.

42) Bembidion stomoides (Dejean, 1831) - Uher. Brod - Újezdec, 6 ex. na zastíněném břehu Olšavy (R).

43) Bemdibion minimum (Fabricius, 1792) - Uher. Brod - Škrlov. rybník, Hradčovice, Šumice, Nehojně. Na světlo 10 ex. VIII.1986 (R).

44) Bembidion tenellum (Erichson, 1837) - Uher. Brod - Škrlov. rybník, Hradčovice. Nehojně.

45) Bembidion azurescens (Dalla Torre, 1877). - Písčité břehy Olšavy, ojediněle. Újezdec.

46) Bembidion assimile (Gyllenhal, 1810) - Nehojně na mokřinách. Častější Škrlov. rybník. V zimě též v pochvách orobince. Na světlo VII.1984, VIII.1986 (R).

47) Bembidion fumigatum (Duftschmid, 1812) - Uher. Brod - Škrlov. rybník. Vzácně. Na světlo VIII.1986 (R).

48) Bembidion quadripustulatum (Aud.-Serville, 1821) - Uher. Brod - Škrlov. rybník, břehy Olšavy, vinohradský rybník, Hradčovice, Na světlo VII.1984, VIII.1986 (R).

49) Bembidion quadrimaculatum (Linnaeus, 1761) - Velmi hojný na vhodných biotopech. Na světlo VII., VIII.1984, VIII.1986 (R).

50) Bembidion doris (Panzer, 1797) - Uher. Brod - Škrlov. rybník 1 ex. V.1983, 1 ex. VII.1983 (R).

51) Bembidion articulatum (Panzer, 1796) - Obecný na vhodných biotopech. Častý na světlo - VII., VIII.1984, VIII.1986 (R).

52) Bembidion octomaculatum (Goeze, 1777) - Hojný především Škrlov. rybník, břehy Olšavy, ale i jinde. Na světlo VII., VIII.1984, VIII.1986 (R).

53) Bembidion schuppelii (Dejean, 1831) - Uher. Brod - Králov 1 ex. VI.1982 (K).

54) Bembidion gilvipes (Sturm, 1825) - Uher. Brod - Škrlov. rybník 13 ex. VI.1987 (R), 1 ex. Uher. Brod - Korečnice V.1987 (R).

55) Bembidion obtusum (Aud.-Serville, 1821) - Nehojně. Uher. Brod - cihelna Hradčovice, Králov, Chrástka, Hradčovice.

56) Bembidion quinquestriatum quinquestriatum (Gyllenhal, 1810) - Uher. Brod 1 ex. VI.1983 na verandě rodin. domku (U), 1 ex.

X.1985 pod dřevem na dvoře rodin. domku (U), 1 ex. III.1984, 7 ex. IV.1986 ve spadané střešní krytině u městských hradeb (R).

57) Bembidion biguttatum (Fabricius, 1779) - Vzácně. Uher. Brod - Škrlov. a vinohradský rybník, Hradčovice.

58) Bembidion inoptatum (Schaum, 1857) - Hojný. Především Uher. Brod - Škrlov. rybník. Na světlo VII., VIII.1984 (R).

59) Bembidion lunulatum (Fourcroy, 1785) - Hojný. Především Uher. Brod - Škrlov. rybník. Na světlo VIII.1986 (R).

60) Bembidion unicolor (Chaudoir, 1850) - Uher. Brod - Králov, Chrástka, Hradčovice, Ojediněle.

61) Tachys bistriatus (Duftschmid, 1812) - Hojně na mokřinách - Hradčovice, Šumice, Uher. Brod - Škrlov. rybník.

62) Tachys fulvicollis (Dejean, 1831) - Uher. Brod - Škrlov. rybník 26 ex. VI.1984 (R), (L), (K), (U) na bahnitém dně rybníka porostlém řasou. Škrlov. rybník 67 ex. VI.1987 na hrázi rybníka (R).

63) Tachys micros (Fischer de Waldheim, 1828) - Na písčitém břehu Olšavy.V.1982 více jak 60 ex. (R). Mezi obcí Šumice a Újezdec. V současné době je tok již zregulován.

64) Tachys biabrachys bisbimaculatus (Chevrolat, 1860) - Nehojně na březích Olšavy, Škrlov. rybník (R), (K), (U). Na dvoře rodin. domku (U). Na světlo VIII.1984 (R).

65) Tachyta nana (Gyllenhal, 1810) - Ojediněle. Uher. Brod - Rubaniska, Obora, Králov pod kůrou padlých stromů.

66) Trechus secalis (Paykull, 1790) - Ojediněle. Pod vegetací u potoků v zastíněných úsecích.

67) Trechus pilisensis (Csiki, 1918) - Ojediněle. Stinné břehy kolem potoků, mokřiny. (R), (K), (U).

68) Trechus austriacus (Dejean, 1831) - Na dvoře rodin. domku pod cihlami a dřevem Uher. Brod IV., V., VII., VIII., IX., X. 27 ex. (U), 1 ex. III.1982 Uher. Brod - Chrástka (R), 2 ex. IV.1983 Uher. Brod - Korečnice rumiště (R), 1 ex. III.1983 Uher. Brod - sídliště (R), 1 ex. IV.1984 Hradčovice (K)

69) Trechus quadristriatus (Schrank, 1781) - V celém území hojný. Častý na světlo VII., VIII.1984, 1986 (R).

70) Lasiotrechus discus (Fabricius, 1792) - Vzácně na vhodných biotopech. 4 ex. do pasti Škrlov. rybník (U). Častější na světlo VII., CIII. (R).

71) Trechoblemus micros (Herbst, 1784) - Několik desítek ex. 1983,

1984 Uher. Brod - Králov. V jediné meliorační skruži v zemi na poli (R), (K), (L), Šašinka.

72) Patrobus atrorufus (Strem, 1768) (excavatus, Paykull, 1790) - V celém vymezeném území na vhodných biotopech. Nehojně.

73) Panagaeus bipustulatus (Fabricius, 1775) - Na mezích, pastvinách, v sadech pod kameny. Vzácně.

74) Panagaeus cruxmajor (Linnaeus, 1758) - Častější než předešlý, na vlhkých místech. Břehy Olšavy, Škrlov. rybník i jinde. V zimě v trouchnivých pařezech v neregulovaných částech břehů Olšavy s břehovým porostem.

75) Callistus lunatus (Fabricius, 1775) - Vzácně III., IV., V. suché meze, stráně. Hradčovice, Uher. Brod - cihelna Havřice.

76) Chlaenius spoliatus (Rossi, 1790) - 1 ex. 11.VIII.1986 Uher.Brod -Škrlov. rybník na světlo (R), VIII., V.1987 6 ex. Uher. Brod - Havřice (K).

77) Chlaenius nigricornis (Fabricius, 1787) - Nehojně. Břehy Olšavy, Škrlov. a vinohrad. rybník, Hradčovice, Šumice - Rudický potok.

78) Chlaenius nitidulus (Schrank, 1781) - Méně častý než předešlý druh. Břehy Olšavy, Škrlov. rybník, Hradčovice.

79) Chalenius tristis (Schaller, 1783) - Vzácně. Zatím pouze Uher. Brod - Škrlov. rybník (R), (K), (L), (U). Na světlo VIII.1986 (R).

80) Chalenius vestitus (Paykull, 1790) - Na vhodných biotopech hojný. Též na světlo VII., VIII. (R).

81) Oodes helopioides (Fabricius, 1792) - Hojný na mokřinách na březích rybníků v celém vymezeném území.

82) Perigona nigriceps (Dejean, 1831) - 2 ex. 11.VIII.1986, Uher. Brod - Škrlov. rybník. Na světlo (R).

83) Badister bipustulatus (Fabricius, 1792) - Nehojný. Především na sušších biotopech i v centru Uher. Brodu.

84) Badister lacertosus (Sturm, 1815) - Hojný v celém území. Též na světlo VII. (R).

85) Badister meridionalis (Puel, 1925) - Ojediněle. Hradčovice - lok. již zničena. Uher. Brod - Škrlov. rybník.

86) Badister unipustulatus (Bonelli, 1813) - Vzácně. Uher. Brod - Škrlov. rybník, Chrástka. Drslavice a Hradčovice mokřiny podél trati.

87) Badister sodalis (Duftschmid, 1812) - Nehojně. Uher. Brod- Králov, Korečnice, Chrástka, Škrlov. rybník, Hradčovice.

88) Badister anomalus (Perris, 1866) - Hojný na lokalitě Uher. Brod -Škrlov. rybník. Jinde na vhodných biotopech celkem vzácně. Též na světlo (R).

89) Badister dialatatus (Chaudoir, 1837) - Jako předešlý druh.

90) Licinus depressus (Paykull, 1790) - Ojediněle. Uher. Brod směr na Nivnici. Pod kameny na pastvině - Újezdec.

91) Diachromus germanus (Linnaeus, 1758) - Do roku 1984 nebyl v celém území nalezen ani jeden kus. V roce 1984 byl již Škrlov. rybník druhý rok bez vody, byl zarostlý rdesnem, travinami a řasami a jen malá místa byla bahnitá a bez porostu. V tomto roce se zde druh objevil ve velkém množství V.-X. s maximem v VI. a dále více ex. V IX. měsíci. V roce 1985 byl již rybník opět napuštěn a druh se vyskytoval jen vzácně. V roce 1987 nebyl nalezen ani jeden ex.

92) Anisodactylus binotatus (Fabricius, 1787) - Hojný v celém území.

93) Anisodactylus nemorivagus (Duftschmid, 1812) - Uher. Brod - Škrlov. rybník 1 ex. VIII.1984 (R).

94) Anisodactylus signatus (Panzer, 1797) - Hojný v celém vymezeném území.

95) Trichotichnus laevicollis (Duftschmid, 1812) - Ojedinělé nálezy na zastíněných místech - Králov, Šumice.

96) Ophonus diffinis (Dejean, 1829) - Vzácně na mezích pod kameny Uher. Brod - Králov, cihelna Havřice. Na světlo 1 ex. Uher. Brod - Vinohrady. VIII.

97) Ophonus obscurus (Fabricius, 1792) - Vzácně v celém území.

98) Ophonus sabulicola (Panzer, 1796) - Uher. Brod - okraj pole nad sídlištěm 1 ex. V.1982 (R).

99) Ophonus azureus (Fabricius, 1775) - Hojný v celém území.

100) Ophonus melletii (Heer, 1837) - 1 ex. IV.1984 Hradčovice (R), 10 ex. na světlo VIII.1984 Uher. Brod - Vinohrady (R).

101) Ophonus punctatulus (Duftschmid, 1812) - Nehojný v cemém vymezeném území.

102) Ophonus puncticeps (Stephens, 1828) - Nehojný v celém území. Na světlo VIII. (R).

103) Ophonus puncticollis (Paykull, 1798) - Jako předešlý druh, ale méně častý.

104) Ophonus rupicola (Sturm, 1818) - Hojný v celém území. Též na světlo.

105) Ophonus seladon (Schauberger, 1926) - Nehojný v celém vymezeném území.

106) Ophonus schaubergerianus (Puel, 1937) - Nejčastější z celého rodu v daném území.

107) Ophonus signaticornis (Duftschmid, 1812) - 1 ex. V.1987 Šumice lgt. (L), coll. (R).

108) Pseudoophonus griseus (Panzer, 1797) - Hojný v celém území. Velmi častý na světlo VII., VIII. (R).

109) Pseudoophonus rufipes (De Geer, 1774) - Velmi hojný v území. Velmi častý na světlo VII., VIII. (R).

110) Pseudoophonus calceatus (Duftschmid, 1812) - 1 ex. Uher. Brod VIII.1981 (L), 2 ex. VII.1984 na světlo Uher. Brod - Vinohrady (R).

111) Harpalus froelichii (Sturm, 1818) - 1 ex. VII.1984 na světlo Uher. Brod - Škrlov. rybník (R).

112) Harpalus aeneus (Fabricius, 1775) - Hojný druh v celém území.

113) Harpalus atratus (Latreille, 1804) - Nehojný ve vymezeném území.

114) Harpalus latus (Linnaeus, 1758) - Ojediněle. Uher. Brod - Králov, Hradčovice, Šumice.

115) Harpalus caspius roubali (Schauberger, 1928) - Nehojný na mezích, sušších stanovištích v celém území.

116) Harpalus rubripes (Duftschmid, 1812) - Velmi hojný v celém území.

117) Harpalus distinguendus (Duftschmid, 1812) - Nehojně ve vymezeném území.

118) Harpalus tenebrosus centralis (Schuberger, 1929) - Pouze na světlo. 1 ex. VII.1984 Uher. Brod - Škrlov. rybník, 2 ex. VIII. 1984 Uher. Brod - Vinohrady (R).

119) Harpalus quadripunctatus (Dejean, 1829) - 1 ex. VII.1977, 2 ex. VI.1984 Uher. Brod - Rubaniska (R).

120) Harpalus serripes (Quensel in Schönheer, 1806) - Ojediněle. Uher. Brod - Králov, cihelna Havřice.

121) Harpalus tardus (Panzer, 1797) - Hojný ve vymezeném území. Např. Hradčovice, Uher. Brod - Králov, Korečnice, Újezdec, cihelna Havřice.

122) Stenolophus mixtus (Herbst, 1784) - Hojný na mokřinách a březích rybníků a vodních toků v celém území. Na světlo VII. (R).

123) Stenolophus skrimshiranus (Stephens, 1828) - 2 ex. 1977 (R), 1 ex. IX.1983 (K) Uher. Brod - Škrlov. rybník.

124) Stenolophus teutonus (Schrank, 1781) - Nehojný. Uher. Brod - Škrlov. rybník, břehy Olšavy, Šumice, Hradčovice.

125) Stenolophus steveni (Krynicki, 1832) - 1 ex. VI.1984 na bahně vypuštěného rybníka Šumice - Rudický potok (L). Nový druh pro Moravu.

126) Dicheirotrichus rufithorax (C. R. Sahlberg, 1827) - Nehojný. Uher. Brod - Škrlov. rybník, Korečnice, Hradčovice, Masový výskyt Uher. Brod - Králov VII., VIII.1984 v hromadě rostlinného detritu.

127) Bradycellus collaris (Paykull, 1798) - Ojediněle. Uher. Brod - Škrlov. rybník, Korečnice, Králov.

128) Bradycellus csikii (Laczo, 1912) - Nehojný. Uher. Brod - Škrlov. rybník, Korečnice, Králov. Jinde na území celkem vzácně. Též na světlo. Masově VII., VIII.1984 Uher. Brod - Králov spolu s druhem 126.

129) Bradycellus harpalinus (Audinet-Serville, 1821) - Drslavice-Obora na pasece ve foromon. lapači na kůrovce 7 ex. (R). Vzácně Uher. Brod - Korečnice, Králov.

130) Bradycellus verbasci (Duftschmid, 1812) - Zatím pouze na světlo větší množství ex. VIII.1984 (R) Uher. Brod - Vinohrady, Škrlov. rybník.

131) Acupalpus dorsalis (Fabricius, 1787) - Nehojně. Uher. Brod - Škrlov. rybník, Olšava, Vinohrady. Hradčovice, Šumice. Na světlo Uher. Brod - Škrlov. rybník, Vinohrady VII., VIII. (R).

132) Acupalpus flavicollis (Sturm, 1825) - Ojediněle. Uher. Brod - Korečnice, Králov.

133) Acupalpus luteatus (Duftschmid, 1812) - 1 ex. VII.1982 (U), 1 ex. V/1983 (R), Uher. Brod - Škrlov. rybník.

134) Acupalpus maculatus (Schaum, 1860) - 2 ex. V.1983 (R) Uher. Brod - Škrlov. rybník.

135) Acupalpus meridianus (Linnaeus, 1767) - Hojný v celém území.

136) Anthracus consputus (Duftschmid, 1812) - Nehojně Uher. Brod - Škrlov. rybník, Hradčovice. Na světlo Uher. Brod - Vinohrady, Škrlov. rybník VII., VIII. (R).

137) Anthracus longicornis (Schaum, 1857) - Vzácně Uher. Brod - Škrlov. rybník (R), (K), (U). Hradčovice 1 ex. IV.1975 (K).

138) Amara chaudoiri incognita (Fassati, 1946) - 1 ex. VI.1984 Uher. Brod - Škrlov. rybník (R).

139) Amara plebeja (Gyllenhal, 1810) - Hojně na vhodných biotopech ve vymezeném území. VI., VII.1984 masový výskyt Uher. Brod - Škrlov. rybník.

140) Amara aenea (De Geer, 1774) - Hojně ve vymezeném území.

141) Amara communis (Panzer, 1797) - 1 ex. VI.1980 Uher. Brod - Rubaniska (R), 1 ex. IV.1977 Rubaniska (R), 1 ex. V.1983 Uher. Brod - zrušený židovský hřbitov (R).

142) Amara convexior (Stepens, 1828) - Nehojně Uher. Brod - Králov, Korečnice, Škrlov. rybník, Újezdec, Hradčovice.

143) Amara eurynota (Panzer, 1797) - Nehojně v celém území.

144) Amara familiaris (Duftschmid, 1812) - Hojně v celém území.

145) Amara litorea (C. G. Thomson, 1857) - 1 ex. III.1984 Hradčovice břeh Olšavy (K).

146) Amara montivaga (Sturm, 1825) - Nehojně v celém území. Na světlo 1 ex. VIII.1984 Uher. Brod - Vinohrady (R).

147) Amara ovata (Fabricius, 1792) - Nehojně v celém vymezeném území.

148) Amara similata (Gyllenhal, 1810) - Hojně v celém území.

149) Amara tibialis (Paykull, 1798) - 1 ex. VIII.1984 Drslavice (R).

150) Amara bifrons (Gyllenhal, 1810) - Nehojně Uher. Brod, Šumice, Hradčovice, na světlo VII., VIII. Uher. Brod - Vinohrady, Škrlov. rybník (R).

151) Amara ingenua (Duftschmid, 1812) - Vzácně Uher. Brod - Králov, Korečnice, sídliště, Šumice, Hradčovice.

152) Amara cursitans (Zimmermann, 1831) - 1 ex. IX.1986 Uher. Brod - sídliště (R).

153) Amara municipalis (Duftschmid, 1812) - Ojediněle Uher. Brod - Králov, Korečnice, Hradčovice.

154) Amara sabulosa (Audinet-Serville, 1821) - Ojediněle Uher. Brod - Králov, sídliště též pod pouličním osvětlením. Na světlo 1 ex. VIII.1986 Uher. Brod - Škrlov. rybník (R).

155) Amara apricaria (Paykull, 1790) - Hojně v celém území. Též pod pouličním osvětlením Uher. Brod - sídliště a tamtéž na jílcích vyžírající obilky. Často na světlo VII., VIII. (R).

156) Amara majuscula (Chaudoir, 1850) - Zatím pouze na světlo a celkem hojně VII., VIII. Uher. Brod - Škrlov. rybník, Korečnice (R), (L).

157) Amara consularis (Duftschmid, 1812) - Nehojně ve vymezeném území. Též na sídlišti pod pouličním osvětlením a tamtéž na jílcích vyžírající obilky. Na světlo 1 ex. VIII.1986 Škrlov rybník (R).

158) Amara fulva (O. F. Müller, 1776) - 2 ex. X.1983, 1 ex. X.1982 Uher. Brod - Korečnice (K), 1 ex. VIII.1984 Uher. Brod (U).

159) Amara aulica (Panzer, 1797) - Nehojně Uher. Brod - Králov, Korečnice, Vinohrady, Cihelna Havřice, Šumice, Hradčovice. Na světlo 1 ex. VII., 1 ex. VIII.1984 Uher. Brod (R).

160) Amara helleri (Gredler, 1868) - 1 ex. V.1982 Uher. Brod - Králov (K).

161) Amara equestris (Duftschmid, 1812) - Uher. Brod - pod kameny na břehu Olšavy 1 ex. X.1976, 1 ex. VIII.1981 (R).

162) Zabrus tenebrioides (Goeze, 1777) - Nehojně v celém území. Okraje polí pod kameny a hroudami. Též na sídlišti na jílcích vyžírající obilky.

163) Zabrus spinipes (Fabricius, 1798) - Pouze na omezené lokalitě v Uher. Brodě. Zrušený židovský hřbitov v centru města u hradeb. Především III. a IV., ale i V., VII., VIII. Několik desítek ex. (R), (K), (U), (L).

164) Stomis pumicatus pumicatus (Panzer, 1796) - Nehojně až vzácně Uher. Brod, Hradčovice, Šumice, Drslavice.

165) Poecilus cupreus (Linnaeus, 1758) - Obecný v celém území.

166) Poecilus versicolor (Sturm, 1824) - 1 ex. V.1982 Uher. Brod - Rubaniska (R), 1 ex. IV.1983 Uher. Brod (K), 1 ex. IV.1984 Hradčovice (K).

167) Pterostichus longicollis (Duftschmid, 1812) - Hojný v území. I v centru Uher. Brodu a na sídlišti.

168) Pterostichus vernalis (Panzer, 1796) - Hojný v celém vymezeném území. Na světlo 1 ex. VIII.1986 Uher. Brod (R).

169) Pterostichus leonisi (Apfelbeck, 1904) - 1 ex. III.1982 Uher. Brod - Chrástka (R), 1 ex. VI.1984 Uher. Brod - Korečnice (R). Nový druh pro Moravu.
Potvrzením tohoto druhu pro Moravu jsou nálezy 1 ex. v Nových Mlýnech a více ex. v Nedašově u Valaš. Kloboukú (R).

170) Pterostichus macer (Marsham, 1802) - Vzácně v celém území.

171) Pterostichus oblongopunctatus (Fabricius, 1787) - V lesích dominantní druh.

172) Pterostichus niger (Schaller, 1783) - Hojný v celém území.

173) Pterostichus melanarius (Illiger, 1798) - Hojný v celém vymezeném území.

174) Pterostichus nigrita (Paykull, 1790) - Hojný na mokřinách, březích rybníků a vodních toků v celém území.

175) Pterostichus anthracinus (Illiger, 1798) - Podobně jako předešlý druh, ale méně častý.

176) Pterostichus brunneus (Sturm, 1824) - Nehojně Uher. Brod - Škrlov. rybník, Králov, Korečnice, Chrástka, břehy Olšavy, Hradčovice, Šumice.

177) Pterostichus diligens (Sturm, 1824) - Vzácně Hradčovice, Šumice, Uher. Brod - Škrlov. rybník, Králov, Chrástka.

178) Pterostichus strenuus (Panzer, 1797) - Hojný v celém území.

179) Pterostichus ovoideus (Sturm, 1824) - Hojný v celém území.

180) Pterostichus melas (Creutzer, 1799) - Vzácně Uher. Brod - Újezdec pod kameny na pastvině (R).

181) Pterostichus burmeisteri (Heer, 1838) - Nehojný v lesích - Rubaniska, Králov, Obora.

182) Abax carinatus (Duftschmid, 1812) - Nehojně Uher. Brod - Rubaniska, Králov, Obora, V lesích.

183) Abax ovalis (Duftschmid, 1812) - Ojediněle v lesích ve vymezeném území.

184) Abax parallelus (Duftschmid, 1812) - Hojný v lesích, křovinách, ale i mimo v celém vymezeném území.

185) Abax parallelepipedus (Piller et Mitterpacher, 1783) - Podobně jako druh 184.

186) Abax schueppeli rendschmidtii (Germar, 1839) - Ojediněle Uher. Brod - Králov, Rubaniska.

187) Molopa piceus piceus (Panzer, 1793) - V lesích celého území hojný.

188) Calathus fuscipes (Goeze, 1777) - Hojný v celém území.

189) Calathus melanocephalus (Linnaeus, 1758) - Hojný v celém vymezeném území. Na světlo 1 ex. VIII.1986 Uher. Brod (R).

190) Dolichus halensis (Schaller, 1783) - Vzácně Uher. Brod - Škrlov. rybník, Králov, Vinohrady. Na světlo VII. (R).

191) Synuchus nivalis (Panzer, 1797) - 1 ex. VII.1981 Uher. Brod - Škrlov. rybník (U).

192) Agonum gracilipes (Duftschmid, 1812) - 2 ex. VII.1976 Uher. Brod - na sídlišti pod pouličním osvětlením (R), 1 ex. VIII. 1982 Uher. Brod - Škrlov. rybník (R), 1 ex. VII.1982 Uher. Brod - Škrlov. rybník (U). Vzácně na světlo Uher. Brod VI., VIII. (R).

193) Agonum marginatum (Linnaeus, 1758) - Nehojně Uher. Brod - Korečnice, Škrlov. rybník, břehy Olšavy, Hradčovice.

194) Agonum moestum (Duftschmid, 1812) - Velmi hojný na vhodných biotopech v celém území.

195) Agonum muelleri (Herbst, 1784) - Nehojný Uher. Brod - Králov, Škrlov. rybník, Hradčovice, Šumice, břehy Olšavy.

196) Agonum sexpunctatum (Linnaeus, 1758) - Vzácně Uher. Brod - Škrlov. rybník, Králov, břehy Olšavy, Hradčovice.

197) Agonum viduum (Panzer, 1797) - Hojný v celém území.

198) Agonum albipes (Fabricius, 1796) - Hojný na zastíněných březích Korečnice, Olšavy, Škrlov. rybník i jinde.

199) Agonum obscurum (Herbst, 1784) - Hojný na vhodných biotopech v území.

200) Agonum dorsale (Pantoppidan, 1763) - Obecný v celém území.

201) Agonum lugens (Duftschmid, 1812) - 1 ex. 11.VIII.1986 na světlo Uher. Brod - Škrlov. rybník (R).

202) Agonum quadripunctatum (De Geer, 1774) - 1 ex. 19.V.1987 Šumice. Náhodně nalezený ex. na polním letišti JZD (L).

203) Europhilus fuliginosus (Panzer, 1809) - Nehojný Uher. Brod - Škrlov. rybník, břehy Olšavy, Hradčovice, Šumice.

204) Europhilus micans (Nicolai, 1822) - Hojný spolu s předešlým druhem. 1 ex. VIII.1986 na světlo (R).

205) Europhilus pelidnus (Paykull, 1798) - Nehojný Uher. Brod - Škrlov. rybník, Hradčovice, Drslavice i jinde. Na světlo 1 ex. VIII.1986 Uher. Brod (R).

206) Platynus assimilis (Paykull, 1790) - V celém území velmi hojný.

207) Lebia chlorocephala (Hoffmann, Koch, P. Müller et Linz, 1803) - Nehojně v celém území.

208) Demetrias atricapillus (Linnaeus, 1758) - Hojný druh v okolí Uher. Brodu, Drslavic, Hradčovic i jinde. Na mezích v suché trávě, u pat stromů v trávě i u vodních toků v rákosí a ostřicích. Též pod kůrou stromů spolu s Dromius. Na světlo VII., VIII. (R).

209) Demetrias monostigma (Samouelle, 1819) - Ze všech druhů tohoto rodu nejméně častý. Uher. Brod - Škrlov. rybník, Nivnice - Šaranov, Hradčovice, Šumice. Převážně v ostřicích nebo rákosu.

210) Demetrias imperialis (Germar, 1824) - Některé roky hojněji, ale pouze Uher. Brod - Škrlov. rybník. Na orobinci. V zimě v pochvách orobince.

211) Dromius longiceps (Dejean, 1826) - 1 ex. II.1976 Hradčovice pod kůrou vrby (K), 1 ex. I.1978 Uher. Brod - Škrlov. rybník (K), 1 ex. XI.1982 Drslavice (R).

212) Dromius linearis (Olivier, 1795) - Nehojně na mezích v suché trávě, pod kameny, sklepán s křovin. V celém území.

213) Dromius agilis (Fabricius, 1787) - Hojný v listnatých i jehličnatých lesích.

214) Dromius angustus (Brullé, 1834) - Hojný Uher. Brod - Rubaniska, Obora. Smrk, modřín, borovice. Ojediněle jírovec, topol.

215) Dromius fenestratus (Fabricius, 1794) - Nehojný Uher. Brod - Rubaniska, Drslavice - Obora, Smrk, jírovec.

216) Dromius kuntzei (Polentz, 1939) - Drslavice - Obora. Stará jírovcová alej ve smrkovém lese. Na jírovcích a smrku. 1 ex. I.1978 (K), 1 ex. XI.1982 (R), 5 ex. VII.1984 (R), 1 ex. XII. 1985 (R).

217) Dromius quadraticollis (A. Morawitz, 1862) - Drslavice - Obora 1 ex. XII.1984, smrk (R).

218) Dromius quadrimaculatus (Linnaeus, 1758) - Velmi hojný na listnatých stromech, vzácně na jehličnanech.

219) Dromius schneideri (Crotch, 1871) - Vzácně Uher. Brod - Rubaniska. V dřívějších letech častější. Vykácením starých borovic se jeho populace velmi snížila. Borovice, ojediněle smrk.

220) Dromius spilotus (Illiger, 1798) - Velmi hojný na listnatých i jehličnatých stromech.

221) Dromius notatus (Stephens, 1827) - 2 ex. III.1976 Uher. Brod - Korečnice pod kamenem (K), 1 ex. V.1978 Uher. Brod - Rubaniska (R), 3 ex. XI.1981 Hradčovice, pod kůrou jabloně (K), 1 ex. V.1984 Hradčovice, v listí u paty kmenu třešně (R).

222) Dromius quadrisignatus (Dejean, 1825) - Několik desítek kusů bylo nalezeno ve starém jabloňovém sadu v Drslavicích u Olšavy. V současné době je již lokalita zničena pokračující regulací Olšavy. Uher. Brod - Škrlov. rybník - několik desítek ex. především na vrbách, ojediněle na topolech. Několik kusů bylo nalezeno v ovocných, starých sadech v Prakšicích, Újezdci, Veletinách (R), (K), (L), (U), Šašinka. Vzhledem k tomu, že jsem neviděl veškeré kusy, které chytli ostatní ent., tak dále uvádím jen své nálezy. 2 ex. XI.1982 Drslavice, na jabloních (R), 5 ex. XII.1983 Uher. Brod (R), 5 ex. X.1983 Drslavice (R), 1 ex. XI.1984 Drslavice, jabloň (R), 40 ex. XII.1984 Uher. Brod vrba, topol (R), 2 ex. XI.1985 Uher. Brod, vrba (R), 12 ex. XI.1986 Uher. Brod (R).

223) Syntomus obscuroguttatus (Duftschmid, 1812) - 1 ex. X.1984 u paty topolu na hrázi Uher. Brod - Škrlov. rybník (U).

224) Syntomus truncatellus (Linnaeus, 1761) - 1 ex. II.1976 Hradčovice. U paty ovocného stromu (K).

225) Syntomus fovestus (Geoff. in Fourcroy, 1785) - 1 ex. V.1985 Uher. Brod - Vinohrady. Na polní cestě (R).

226) Microlestes maurus (Sturm, 1827) - Nehojně na mezích, v sadech a a v drnech u pat stromů. V celém území.

227) Microlestes minutulus (Goeze, 1777) - Obdobně jako předešlý.

228) Cymindis cingulata (Dejean, 1825) - Pod dřevem Uher. Brod - Rubaniska 1 ex. X.1976 (R).

229) Odacantha melanura (Linnaeus, 1767) - 2 ex. V.1976 Hradčovice - mokřiny za nádražím ČSD (K). Lokalita je již zničena.

230) Drypta dentata (Rossi, 1790) - Do roku 1984 nebyl tento druh v území nalezen. Od roku 1984 se druh začal vzácně vyskytovat. Uher. Brod - Králov, Škrlov. rybník, Nivnický dvůr a Šaranov, Hradčovice.

231) Aptinus bombarda (Illiger, 1800) - Ojediněle Drslavice - Obora, Uher. Brod - Rubaniska. Častější do pasti Uher. Brod - Králov.

232) Brachinus crepitans (Linnaeus, 1758) - Nehojně v celém vymezeném území.

233) Brachinus explodens (Duftschmid, 1812) - Hojný v celém území.

Dále uvádím druhy, které byly nalezeny v blízkosti vymezeného území: Nothiophilus aquaticus L., Broscus cephalotes L., Cymindis humeralis Geoff., Amara pallens Sturm., Olisthopus rotundatus Payk., Olisthopus sturmii Duft., Lebia cruxminor L., Calathus erratus Sahlb.

Z á v ě r

Ve vymezeném území, které zahrnuje tato práce, bylo doposud nalezeno 233 druhů čeledi Carabidae. Počet druhů nelze považovat za uzavřený a je pravděpodobný nález dalších druhů. Především druhů, které se vyskytují v ČSSR ve všech oblastech a nalezených v blízkosti vymezeného území. Celkem značnou druhovou bohatost tak malého sledovaného území je možné vysvětlit tím, že zde dochází ke styku druhů různých vertikálních pásem. Je zde otevřena cesta k teplomilným, nížinným druhům podél řeky Moravy a Olšavy a přes Hluckou pahorkatinu. Na druhé straně je území spojeno přes Vizovické vrchy a Bílé Karpaty s karpatskou oblastí.

U druhů Stenolophus steveni Kryn., Pterostichus leonisi Apf. zde byly nalezeny první dokladové kusy pro Moravu. V obou případech se jedná o slanomilné druhy. V oblasti v současné době neexistuje žádné slanisko. V dřívějších dobách se však v okolí Uher. Brodu vyskytovali zástupci slanomilné flóry - jitrocel Plantago máritima se vyskytoval na izolované lokalitě nedaleko Uher. Brodu na těžkých půdách bělokarpat-

ských stepí. Dále se na okraji bývalých slatin v údolí Olšavy u Kunovic, mezi Popovicemi a podolím vyskytoval prorostlík nejtenčí - Bupleurum tenuissimum. V oblasti Bílých Karpat se též celkem často vyskytují minerální prameny. Podloží některých lokalit obsahuje některé minerální soli. Veškeré tyto faktory a skutečnosti mohou nasvědčovat tomu, že se na omezených stanovištích zachovaly určité podmínky, které umožňují ojedinělý výskyt slanomilných druhů. Druh Pterostichus leonisi Apf. jsem v roce 1987 nalezl na dalších lokalitách (viz seznam druhů) a ve sběrech Krauseho jsem zjistil 1 ex. III.1986 s lokalitou Kobylí. Nálezy v Kobylí a Nových Mlýnech jsou v oblasti současných i historických jihomoravských slanisek. Lokalita Nedašov je bohatá na prameniště, ale výskyt druhu Pterostichus leonisi je zde pravděpodobně ovlivněn chovem ovcí.

Nález druhu Stenolophus steveni je nutno pokládat prozatím za náhodný a atypický, pokud nebude v dalších letech znovu prokázán.

Pozornost si zaslouží i druhy Nothiophilus laticollis, Dyschirius rufipes, Bembidion quinquestriatum quinguestriatum, Perigona nigriceps, Agonum quadripunctatum, Cymindis cingulata, Dromius kuntzei, Dromius quadraticollis, Dromius quadrisignatus, ale i některé další.

Hojnost jednotlivých druhů není přesně statisticky určena. Je stanovena porovnáním možnosti nálezu jednotlivých druhů vzhledem k počtu kusů a počtu stanovišť, na kterých byl druh sbírán. Od ostatních entomologů jsem neměl k dispozici písemné záznamy o nalezených nepreparovaných ex. Hodnocení hojnosti může tedy obsahovat určité nepřesnosti. Jednotlivé roky vykazují též velké rozdíly v počtech populací.

S u m m a r y

In the region of Uherský Brod was found 233 species of the family Carabidae (Coleoptera). The most interesting species are: Nothiophilus laticollis Chaud., Dyschirius rufipes Dej., Bembidion quinquestriatum quinquestriatum Gyll., Perigona nigriceps Dej., Agonum quadripunctatum De Geer, Cymindis cingulata Dej., Dromius kuntzei Polentz, Dromius quadraticollis Morawitz, Dromius quadrisignatus Dej., New species for Moravia - Pterostichus leonisi Apfelbek, Stenolophus steveni Krynickii.

L i t e r a t u r a

Kult K., 1947: Klíč k určování brouků čeledi Carabidae ČSR, Praha.

Turin H., 1981: Provisional checklist of the European ground / Beetles (Coleoptera, Cicindelidae, and Carabidae), Amsterdam.

Freude H., 1976: Die Käfer Mitteleuropas Adephaga, Carabidae.

Pulpán J., Reška M., 1971: Vertikální a územní rozšíření brouků čeledi Carabidae (Coleoptera) v Československu, Acta musei reginaehradensis S.A.: Scientiae naturales XII.

Pulpán J., Hůrka K., 1984: Verzeichniss der Tschechoslowakischen Laufkäfer (Coleoptera - Carabidae). Zpravodaj západočeské pobočky ČSe při ČSAV Plzeň.

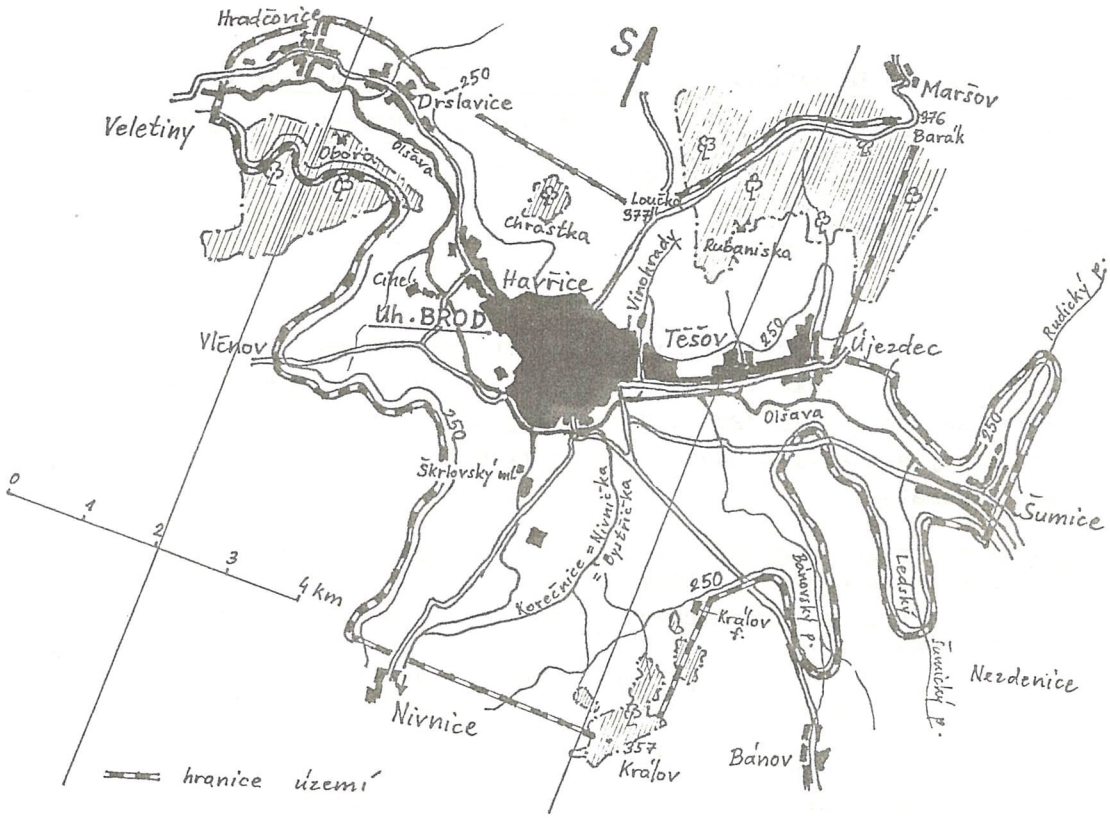
Pulpán J., 1968: Stanovení areálů a subareálů Československa vzhledem k faunistice brouků čeledi Carabidae (Coleoptera). Acta musei reginaehradecensis S.A.: Scientiae naturales IX.

Reška M., 1967: Příspěvek k poznání československých druhů rodu Dromius Bon. (Coleoptera - Carabidae), Ac. Rer. Natur. Mus. Nat. Slov., Bratislava,

Krejcárek L., 1951: Průzkum zvířeny gottwaldovského kraje, Časopis Čs. spol. ent. XLVII, č. 1.

Balthasar V., 1940: Příspěvek k faunistickému průzkumu Zlínska. Ent. listy III., 3-10.

Grulich V., 1987: Slanomilné rostliny na jižní Moravě. ČSOP, Česká Státní spořitelna, Regionální muzeum v Mikulově, Břeclav.

Vymezení sledovaného území dle turistické mapy "Bílé Karpaty, Slov. kartografie, Bratislava, 1978

Adresa autora:

Ing. Květoslav Resl, Za humny 2172, 688 01 Uherský Brod